

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 20 januari 1921 kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om kommandomål.

Närvarande: Herrar Clason, Klefbeck, Johansson i Kälkebo, Strömberg, Ljunggren,* Reuterskiöld,* Lyberg, Sandegård, Bruhn, Stendahl, Jansson i Edsbäcken, Hallén, af Ekenstam*, Hedlund, Sävström, Leander, Nilsson i Antnäs, Hansson i Gårda, Persson i Fritorp och Hansson i Sölvesborg.

*Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Till konstitutionsutskottets handläggning hava båda kamrarna hänvisat en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition, nr 18, vari Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga här nedan intagna förslag till lag om kommandomål.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till propositionen bifogade protokoll över justitiedepartementsärenden den 19 november 1920.

Det i förevarande kungl. proposition framlagda förslaget är, med vissa rent formella ändringar, av samma innehåll som det förslag till lag om kommandomål, vilket såsom bilaga var fogat till Kungl. Maj:ts proposition nr 379 vid 1919 års lagtima riksdag. I anledning av denna proposition antog riksdagen såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling ett förslag om ändrad lydelse av bl. a. § 15 regeringsformen, i vilket utfärdandet av en lag om kommandomål förutsattes. Då utskottet intet har att erinra mot det framlagda förslaget till sådan lag, får utskottet tillstyrka bifall till förevarande kungl. proposition.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, med bifall till förevarande proposition, måtte för sin del antaga följande

Förslag
till
LAG
om kommandomål.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Såsom kommandomål enligt § 15 regeringsformen må handläggas regeringsärenden, som avse verkställighet i militäriskt hänseende av vad krigsmakten till lands och sjöss har att fullgöra på grund av lagar, författningar eller särskilda av Konungen i statsrådet fattade beslut.

Ej må i den för behandling av kommandomål stadgade ordning fattas beslut, som innebär rubbning eller förklaring av gällande lag eller författning eller särskilda av Konungen i statsrådet meddelade bestämmelser eller berör svenska medborgare annorledes än med avseende å dem åliggande tjänstgöring vid krigsmakten eller är av beskaffenhet att för statsverket medföra utgift, för vars bestridande medel icke blivit av riksdagen anvisade eller eljest äro för Konungen tillgängliga.

2 §.

Under iakttagande av vad i 1 § sägs må huvudsakligen följande regeringsärenden handläggas och avgöras såsom kommandomål, nämligen ärenden, som angå:

fastställande av exercis- och tjänstgöringsreglementen samt instruktioner för personalens utbildning;

föreskrifter i övrigt för personalens utbildning och övningar ävensom för användningen av hästar, som legas för arméns eller marinens behov;

fartygs rustande, förseende med besättningar och utrustning i övrigt, utsändande på expedition samt förläggande i beredskap och uppläggning;

instruktioner för befälhavare över fartyg, sjöpositioner och fästningar;
uttagning och fördelning av värnpliktiga till tjänstgöring;
mobiliseringsföreskrifter;
fastställande av modeller samt utförande av försök med nya persedlar
eller ny materiel;
kommendering och placering av officerare och vederlikar till tjänst-
göring och extra förrättningar;
instruktioner för militär- och marinattachéer samt andra personer, som
tilldelats särskilda uppdrag;
tillträde för svensk undersåte till befästningar och örlogsvarv m. m.; samt
ansökningar om tjänstledighet och tillåtelse att vistas utrikes samt
övriga ansökningar, i den mån de icke skola, på grund av särskilda be-
stämmelser, prövas av Konungen i statsrådet.

3 §.

Cheferna för lantförsvarets och sjöförsvarets kommandoexpeditioner
hava att lämna departementschefen biträde vid kommandomålen's beredning
till föredragning inför Konungen.

Vid beredning av kommandomål, som beröra såväl armén som mari-
nen, skall samarbete äga rum mellan lantförsvarets och sjöförsvarets kom-
mandoexpeditioner.

4 §.

I den för behandling av kommandomål stadgade ordning må Konungen
åt särskild militär tjänsteman eller myndighet uppdraga att avgöra ären-
den, vilka enligt denna lag må behandlas såsom kommandomål och som
äro av enklare beskaffenhet.

Denna lag träder i kraft den dag, då det vilande förslaget till ändrad
lydelse av §§ 15 och 106 regeringsformen samt § 38 mom. 2 riksdags-
ordningen, efter att hava av riksdagen antagits, varder av Konungen gillat.

Stockholm den 20 januari 1921.

På konstitutionsutskottets vägnar:

SAM CLASON.
